

„Vendég vagy a világban, és ez a világ szép vendég fogadó.
Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja rengeteg sok.
Tanulj meg örvideni nekik!
Igyekezz többet törödni azzal, ami még a világ szépségeiből.
Csodálatosképpen megmaradt.”

Környezet megóvását nevelését támogató projekt.

Készítette: Bubela Istvánné

A PROGRAM ELŐZMÉNYEI

A környezetvédelem előtérbe kerülése teszi szükségessé, hogy az oktatásban és a nevelésben a következő években nagyobb szerepet kapjanak a környezeti jelenségek, folyamatok és összefüggések megismerését szolgáló tevékenységek.

Az ember maga is a természet része, nem mindegy, hogy védi, óvja, megújítja vagy kizárólag romboló, kizsákmányoló szerepet tölt be.

„Csak egy Földünk van.”

A gyermek környezetéhez való viszonyát nagyrészt az őt körülvevő mikro és makró környezet határozza meg, a gyermek „modellkövető” érzelmileg kötődik az őt nevelő felnőtthöz.

Óvodánkban a környezetvédelem kiemelését a következő tényezők befolyásolják:

- Az egészséges életvitelt, gyermekek testi és lelki fejlődését az óvodai és az óvodán kívüli, a családi és távolabbi környezete nagymértékben befolyásolja.

- Az emberek életkörülményeinek változása miatt újra fontossá vált, hogy megfelelő kapcsolata legyen környezetével és a természet szépségei felé forduljon.

- Biológiai biztonság, a bioszféra, megóvása, fenntartása a környezetvédelem alapjainak lerakásával, úgy, hogy a környezetvédelem a jövő generációjának életmódjában domináló tevékenységgé váljék. A kisgyermek környezetvédelmi nevelésében elsősorban a családnak és az óvodának kell együttműködve az irányító szerepet betöltenie.

A PROGRAM RÖVID ÖSSZEFOGLALÁSA

Lehetővé tesszük a gyermekek számára szűkebb és tágabb környezete tevékeny megismerését, alkalmat, helyet, eszközt, időt biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat és ismeret szerzésére, a környezet kultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására, egész tanév során, valóságos élmények, tapasztalatok gyűjtésével alakítjuk környezethez való viszonyukat, szemléletmódjukat, szeretetet, kötődést, az érzelmek kifejezőképességének fejlesztését.

A gyermekek érzelmi intelligenciájának kreatív kritikai gondolkodásának, rendszerszemléletének fejlesztését, alapozását, a holisztikus szemléletmóddal a természetet a maga teljességében oszthatatlanságában ismerik meg, a fejlesztési területek közötti koncentrációra fektetve a hangsúlyt, melynek igazi terepe a szabad természet.

PROGRAMOK

-A környezetvédelem megismertetése, kialakítása, elmélyítése ismeretnyújtó beszélgetések során a szülőknek. Együttműködés kialakítása az óvoda és a szülők között.

- Spontán és szervezett tapasztalatszerzések, ismeretek nyújtása az óvodai tevékenységek során

játékok, beszélgetések, kerti munka, mesék, versek, dalok, élmények ábrázolása, munka jellegű tevékenységek, állatgondozás, növényápolás.

- Nyílt napok, szülői értekezletek.

- Kiállítások: gyermekmunkákból, gyűjtésekből, illetve a felnőttek által szervezett bemutatók.

- Vetítések, videó és egyéb filmek, mesék stb. megtekintése a témával kapcsolatban.

- **Vetélkedők**

- Kirándulások, túrák, séták alkalmanként a szülőkkel.

Jeles napok programjai: Madarak, fák napja

Föld napja stb.

AZ ÓVODAI KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJA

- A természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony, pozitív viselkedésformák és magatartásmódok kialakítása, a környezetkultúra iránti igény megalapozása, a gyermek közvetlen környezetében lévő élővilág megismertetése és megszerettetése, az élő és az élettelen környezeti tényezők közötti leglényegesebb összefüggések megláttatása, helyi adottságok, lehetőségek feltárásával, felhasználásával.
- A gyermekek egészségének megóvása.
- A környezetünk védelmének megalapozása.
- Szülővel való együttműködés elmélyítése, közös élmények átélése, ismeretek nyújtása, egymás jobb megismerése által. A gyerekeken keresztül a családok szemléletének formálása, a természet, a környezetbarát szokások, viselkedés formáinak átvételével, azonosulásával.

A PROGRAM FELADATAI

- A gyermek és a környezete közötti szoros érzelmi kötődés, a környezeti problémák iránti érzékenység kialakítása.
- A környezet tudatos viselkedés és magatartásformák megalapozása, erkölcsi nevelés, szociális kompetenciák fejlesztése.
- Alapvető ökológiai összefüggések felfedeztetése. A természeti emberi-tárgyi környezet tudományosan megalapozott, élményszerű tevékeny tapasztalásokra épülő megismerése, az élet tiszteletére, a természet szeretetére nevelés, a környezetvédelem fontosságának megismerése. Ok-okozati összefüggések feltárása.
- A környezeti kultúra alapjainak lerakása: életmód, gondolkodás, viselkedésmód, védelem, fejlesztés, okos mértéktartó felhasználás stb.
- Helyi adottságok megismertetése, helyi értékeink megbecsülésére nevelés.
- Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével a pozitív gyermeki személyiség kibontakoztatása.
- A testi, szociális, értelmi érettség biztosítása sokoldalú képességfejlesztéssel.
- Együtt működve a szülővel: a pozitív szokások megerősítése, a negatív szokáselemek gyengítése, kiiktatása, megszüntetése.
- A különböző tevékenységek során a megfigyelőképesség, gondolkodás, tapasztalatszerzés készségeinek fejlesztése (ismeret, jártasság, készség)
- Anyanyelvi nevelés, szókincsgyarapítás.
- Magyarság tudat, hazafias érzések kialakítása.
- Egészséges, esztétikus környezet kialakítása, biztosítása.
- Fedezzék fel a természet által kínálgató lehetőségeket a rácsodálkozásra, a természet szépségeinek a felfedezésére, s ez által fejlődjen esztétikai érzékük.

VÁRHATÓ EREDMÉNYEK

- A környezeti nevelés alapozza meg a gyermek tapasztalatait, ami később ismeretté, egész életre szóló tudássá válhat. Fejlődnek képességei és szociális kompetenciái (pl. a környezetért is felelős öntudatos magatartás kialakulása együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattartás, szabálytudat).
- Segíti egészséges, testi, lelki fejlődésüket.
- Környezetbarát, természetbarát szemléleteket sugall, közvetít a gyermek felé így segítve az érzelmi erkölcsi nevelést, viselkedéskultúra kialakítását.
- A gyermekek a tapasztalatok, megszerzett ismeretek, közös örömteli élmények hatására környezetüket szerető, a természet szépségeire rácsodálkozó, környezetüket óvó-védő, egészséges életmódot igénylő gyermekké válnak, kialakul megfelelő környezet kultúrájuk, s ezekre az alapokra megfelelően tovább lehet építeni a későbbiek során.

-A szülők megismertetése a környezetvédelem alapjaival, gyermekeik s a jövő környezetének érdekében, felelős szülői magatartás kialakítása.

FENNTARTÁHATÓSÁGOT BIZTOSÍTÓ TÉNYEZŐK

Az élet fenntarthatóságának stratégiája azon feltételezésen alapul, hogy az emberek képesek és akarnak együttműködni és közösen cselekedni, megváltoztatni „bolygó ellenes” szokásaikat, viselkedésüket. Amennyiben idáig eljutnak, belátják, beláttatják velük a Föld és az élők,

így az ember létét is fenyegető, visszafordíthatatlannak látszó folyamatok megállításának elodázhatatlanságát.

-A jelenben és a jövőben a kielégítő életfeltételekhez új fejlődési mód szükséges, amit minden embernek meg kell tanulnia/ A jelen igényeit a jövő szükségleteinek veszélyeztetése nélkül kell kielégíteni/

- Takarékoság a Föld erőforrásaival.

-A Föld valódi értékeivel való törődés.

-A fenntartható életmód elsajátítása, óvodás gyermek előkészítése a megoldandó feladatokra.

- Tudományosan megalapozott élményszerű környezeti nevelés.

- Bizalom a gyermekekkel és szüleikkel, megfelelő család-óvoda együttműködő kapcsolat.

- Szokások alakítása, melyek a környezettel, környezetkultúrával, környezetvédelemmel kapcsolatosak.

- Pozitív minta biztosítása az óvoda minden dolgozója részéről, a család részéről.

-A szülőkkel folyamatos kapcsolattartás, egyéni igényeket, helyzeteket figyelembe véve az egymástól tanulás, az egész életen át tartó tanulást hangsúlyozva.

A KIDOLGOZANDÓ MODULOK

-ÓVODÁNK és KÖRNYÉKÉNEK SZÉPÍTÉSE

-TÁGABB KÖRNYEZETÜNK MEGISMERÉSE

-KÖRNYEZETVÉDELEM SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS, HULLADÉKSZÁLLÍTÁS

A KÖRNYEZETVÉDELEMHEZ TARTOZÓ TEVÉKENYSÉGI KÖRÖK, MŰVELTSÉGTARTALMAK, ANYAGOK

TEVÉKENYSÉGEK:

- Hulladékgyűjtés, hulladékok válogatása a szülők bevonásával.

- Szelektív gyűjtőhely látogatása.

- Szemét szállító autó és az azon dolgozó emberek munkájának, a szemét szállításának a megfigyelése, megbeszélése. Otthon ki hogyan gyűjti a szemetet.

- Levegő nélkül nincs élet./Gyertyás kísérlet, megfigyelés. Mi is próbáljuk ki, ki bírja tovább levegő nélkül!/
- Az autók hatása a környezet szennyezésre /Levél minták vétele út mellett, és tisztább helyről, nagyítóval megfigyelés./

- Szennyezett és tiszta vízzel kísérlet./Régi 10 filléres a tiszta és a szennyezett vízben./
- Újra papír készítése közösen a gyermekek.

- Virágok ültetése, gondozásuk, változások megfigyelése.

- Képek gyűjtése virágokról, fákról, közösen a szülők bevonásával.

-A virágüzletbe látogatás virágcsokor és virágpalánták vásárlása.

- Megemlékezés a madarak és fák napjáról, közös faültetés szülők segítségével, fa díszítése madarakkal, közös körjátékok, madártánc.
- Giliszfafarm létrehozása.
- Séta az iskolaudvaron levő ezüst hársfához./Az év fája/
- A természet és én. Fényképek, képeslapok, képek, a természet elhalt kincseinek gyűjtése a szülők segítségével.
- Bábozás, beszélgetés/Vagány Vili/
- Séta a fecskéfészekhez, megfigyelés,/ az év madara/
- Madárhangok hallgatása, összehasonlításuk, megkülönböztetésük.
- Kirándulás.
- Állatsimogató
- Terep-asztal berendezése:- virágoskert, agyag, homok, kavicsok segítségével
  - állat és madárvilággal
- Kiállítások a gyermekek munkáiból és a gyűjtött anyagokból

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

- Ismerkedés a szemétszállító autó, és az azon dolgozó emberek munkájával.
- A szelektív hulladék kezelés megismertetése, jelentőségének megértetése/újra hasznosítás/
- A hulladék anyagfajtáinak összehasonlítása, a hulladék természetre gyakorolt hatásai.
- Bomló és nehezen bomló anyagok, hatásuk a környezetre.
- Hulladékok újra hasznosítása.
- Föld, levegő, víz szennyezettség-mit tehetünk ellene, hogyan védjük, óvjuk környezetünket.
- A hulladék baleset és egyéb veszélyei.
- A fák virágok különbségei, megnevezésük, tulajdonságaik, palántaültetés, ápolás, gondozás, óvatos bánásmód.
- A giliszta hasznosságának felismerése,tulajdonságai.
- Talajfajták, különbségeik a termőtalaj fontossága.
- Kerti hulladékok.
- A természet esztétikája.
- Növény, rovar, madár és állatvilág különbségeik, tulajdonságaik új fajták megismerése.
- A természet iránti tisztelet, védelem, óvás.

GONDOZÁS

Kézmosás, köröm tisztítás fontossága, ruhánk tisztasága, cipőcsere, balesetmegelőzés, kullancsvizit.

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

- Szemetek válogatása, rakosgatása, kukába helyezés.
- Tisztasági őrjárat
- Segítés a fák, virágok ültetésében, gondozásában, cserepek mosásában, kerti szerszámok tisztításában, rendrakásban.
- A kiránduláshoz szükséges felszerelések, eszközök, tárgyak elrakása, majd megtisztítva a tárolóhelyre helyezés. Szemét, hulladékgyűjtés.

MOZGÁS, JÁTÉK

- Műanyag dobozokon, kavicson, homokon járás, átlépés, megkerülésük irányváltoztatással.
- Séták, járások, futások, célba dobás műanyagdobozokkal.
- A kukatünder játék
- Mi van a takaró alatt?/hulladékkal/
- A nagy keresés
- Hulladékszállítás
- Ragadd meg!/hulladékkal/
- Szárazvirág és egyéb díszekkel babaszoba díszítése
- Virágok növekedésének, fák hajladozásának eljátszása
- Virágparádé
- Szagold meg és keresd meg
- Méhecskék
- Virágos, madaras, állatos puzzle és párosító játék
- Hamupipőke játék, száraz virágokkal és kavicsokkal
- A fecskék
- Civakodó feketerigók
- Éhes madarak
- Szimatoló nyomkereső
- Kismadárka adj egy hangot
- Kiskanál, nagykanál
- Krumpli kukta
- Gombaszedés

RAJZOLÁS- KÉZIMUNKA

- Játékok, bábok egyéb tárgyak készítése hulladékokból
- Virágok, fák: Tépés, gyúrt papír, pattogatott kukorica ragasztásával.
Festés
- Madárfészek, tojások, madárka készítése agyagból, lisztgyurmából valamint barkácsolással.
- Fakéreg dörzsnymat készítése, vagy tavaszi fa festése

MESE- VERS

MESE

- Kuka Manó
- A kiskakas gyémánt fél krajcárja
- A kismadár kertje /Tordon Ákos/
- A három pillangó
- A fecskefiú útra kel

VERS

- Nemes Nagy Ágnes: Kukások
- Kis Dénes: Tulipán
- Osváth Erzsébet: Irigy felhő
- Móra Ferenc: Megjöttek a fecskék
- Nemes Nagy Ágnes: Szorgalom

ÉNEK- ZENE

- ÉNO27. Éni-péni...
- ÉNO 93. Játszunk lányok, játszunk...
- ÉNO67. Keress kopó...
- ÉNO146. Víz, víz, tiszta víz...
- ÉNO56. Sárga rózsza...
- ÉNO64. Én kis kertem kerteltem...
- ÉNO136. Fehér liliumszál...
- ÉNO105. Koszorú...
- ÉNO215. Jöjj ki napocska...
- ÉNO167. Esik az eső...
- Mi szél hozott kiskutatót?
- Kecske ment a kiskertbe...
- ÉNO 49. Mit dunnyog...
- ÉNO276. Eresz alól...
- ÉNO137. Gólya, gólya...
- ÉNO299. Kövön ült két...
- ÉNO250. Hosszú az erdő...
- ÉNO278. Jön a kocska...
- Ritmus zenekar alakítása hulladékokból készült hangszerekkel.
- Egyenletes lökötés kifejezése virágültetést imitáló mozdulatokkal.
- Halk-hangos éneklés gyakorlása.
- Zenehallgatás:- Beültettem kiskertemet...
  - Zöld erdőben, zöld mezőben...

MATEMATIKA

Számlálás, halmazképzés, mennyiségi, formai, súly szerinti, nagyságbeli, kiterjedésbeli relációk, viszonyítások, összehasonlítások. Terepviszonyok: föld felett, föld alatt, lefelé, felfelé, keskeny, széles, szűk.

ÖNMAGUNK ÉRTÉKELÉSE

-Alaposan történt-e az előkészítés a tervezés, a szervezés? A megvalósítás hogyan sikerült? Jól érezte-e magát mindenki? A gyerekek akarata, érdeklődése helyet kapott-e a megvalósítás során? A gyermekek előzetes tudása megjelent-e a foglalkozáson? Sikerült-e

elérni, hogy komplex tanulási környezetben szerezzenek tapasztalatokat a gyermekek? Élményszerű volt-e? A célt sikerült-e megvalósítani? A gyerekek szívesen kapcsolódtak-e be? Sikerült-e pozitív érzelmeket kiváltani a természetünk óvásával, védelmével kapcsolatban. Mi tetszett? Mi nem tetszett? Mi az amin változtatni kell?

KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS

-Környezetünk rendje. Az óvoda a csoport, az óvónő tevékenységeinek külső megítélése. Kiállítások, pozitív élményekkel visszaemlékezés. A szülők szívesen-e és mennyire kapcsolódtak be? Hogyan fogadták az óvoda törekvéseit? Hogyan ítélik meg a csoport ilyen jellegű tevékenységeit? Mennyire tartják mindezt fontosnak? Tudnak-e örülni, rácsodálkozni a közös munka eredményének?

FELHASZNÁLT IRODALOM:

Alapítvány a Magyarországi Környezeti Nevelésért:
Óvodások környezeti nevelése
Kanczler Gyuláné dr.: Felfedezések a természetben
Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
ÓVODÁNK és KÖRNYEZETÉNEK SZÉPÍTÉSE
Rész projekt terv

TEVÉKENYSÉGEK:

- Virágok ültetése, gondozása, változások megfigyelése.
- Képek gyűjtése virágokról, fákról, közösen a szülők bevonásával.
- A gyűjtött képekből kiállítás készítése.
- A virágüzletbe látogatás virágpalánták, virágcsokor vásárlása.

- Megemlékezés a Madarak és fák napjáról, közös faültetés szülők segítségével, fa díszítése madarakkal, közös körjátékok, madártánc.
- Gilisztafarm létrehozása.
- Terepasztalon virágoskert létrehozása, homok, agyag, kavicsok segítségével.
- Séta az iskolaudvaron levő ezüst hársfához./Az év fája/

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE:

- A fák, a virágok különbségei.
- A virágpalánták a fa ültetés menetének megfigyelése, megtapasztalása a kerti munkasorán.
- A virágok, növények, fák is élőlények, óvatosan bánunk velük. Gondozást, ápolást igényelnek.
- A giliszta fontos munkájának megismerése. Megfogjuk, a kísérlet után visszatesszük élőhelyére, szabadon engedjük, nem bántjuk.
- Néhány virág és fa felismerése, megkülönböztetése/tulipán, nárcisz, ibolya, hóvirág/nyárfa, valamint az év fájának az ezüst hársnak az évszakonkénti megfigyelése.
- A talajfajták tulajdonságainak megtapasztalása játék, és kerti munka során/homok, agyag, kavics, termőföld/.A termőtalaj fontossága, ebben nőnek a virágok, növények, fák.
- Kerti hulladékok gyomok megismerése, hova gyűjtjük ezeket.
- Érezzék a munka fontosságát, örüljenek, gyönyörködjenek munkájuk eredményében. A természet esztétikájának megfigyelése./virágok, fák, pillangók stb./

ELŐZMÉNY

- Hajtatás, rügyezettetés, csíráztatás,- csíráztatás különböző feltételekkel
- Gyógynövény magvak vetése, megfigyelése, gondozása
- Agyagozás, homokozás és kavicskép készítése
- A csoportszobában, a mosdóban a tisztasággal, renddel kapcsolatos munkák.
- Hó festés természetes anyagokkal. Víz 8.

GONDOZÁS

Alapos kéz és körömtisztítás, kerti ruházat, cipőcsere. Baleset megelőzés: Kerti szerszámok

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Fák, virágok ültetésében segítség, cserepek mosása, locsolás, seprés, kerti szerszámok tisztítása, rendrakás

MOZGÁS, JÁTÉK

Kavicson, homokon járás

Szárazvirág és egyéb díszekkel babaszoba díszítése

Virágok növekedésének, fák hajladozásának eljátszása

Virágparádé

Virágok beszélgetése /interaktív játék/

Szagold meg és keresd meg

Méhecskék

Virágos puzzle és párosító játék

Hamupipőke játék száraz virágokkal, kavicsokkal

RAJZOLÁS- KÉZIMUNKA

Virágok: /választható/ rajzolása, színezése

Díszítés: tépéssel, ragasztással

Festésük vizes alapozás után pöttyözéssel

Virágzó fák: /választható/ Pattogatott kukorica ragasztása

Gyúrt papír ragasztása

MESE- VERS

Mese: A kismadár kertje /Tordon Ákos meséje/

A három pillangó /magyar népmese Jékely Zoltán feldolgozása/

Vers: Kis Dénes Tulipán

Osváth Erzsébet Irigy felhő

ÉNEK- ZENE

ÉNO. 56. Sárga rózsza... mondóka

ÉNO.64.Én kis kertet kerteltem...

ÉNO.136. Fehér liliomszál...

ÉNO.105. Koszorú...

ÉNO.215 Jöjj ki napocska...

ÉNO.167. Esik az eső...

Mi szél hozott kiskutár?

Kecske ment a kiskertbe...

Egyenletes ritmus kifejezése virágültetést imitáló mozdulatokkal

Zh: Beültettem kiskertemet a tavasszal.../népdal/

MATEMATIKA

Halmazképzés cserepek, virágok

Mennyiségi relációk több -kevesebb

Terepviszonyok: föld felett föld alatt, lefelé, felfelé, keskeny, széles, szűk

Összehasonlítás: virágszárak hossza, kerti szerszámok nyele, kisebb, nagyobb cserepek, melyikbe fér több föld

ÖNÉRTÉKELÉS

Sikerült-e elérni, hogy komplex tanulási környezetben szerezzenek tapasztalatokat a gyermekek? A gyermekek előzetes tudása megjelent-e a foglalkozásokon? Élményszerű volt-e? A célt sikerült-e megvalósítani? A gyerekek szívesen kapcsolódtak-e be? Sikerült-e pozitív érzelmeket kiváltani a természetünk óvásával védelmével kapcsolatban?

KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS

A szülők szívesen-e és mennyire kapcsolódtak be a munkába? Hogyan fogadták az óvoda és környezetének törekvéseit? Mennyire tartják mindezt fontosnak? Hogyan ítélik meg a csoport ilyen jellegű tevékenységeit? Tudnak-e rácsodálkozni, gyönyörködni a közös munka eredményének?

TÁGABB KÖRNYEZETÜNK MEGISMERÉSE

/Rész projekt terv/

TEVÉKENYSÉGEK:

- A természet és én. Fényképek, képeslapok, képek, a természet elhalt kincseinek gyűjtése, a szülők segítségével.
- Kiállítás a hozott anyagból, közben a gyermekek élményeiről beszélgetés. A kiállítást a szülők is megtekintik.
- Bábozás, beszélgetés/Vagány Vili/
- Terep- asztal berendezése növény állat és madárvilággal.
- Séta a fecskefészkek megtekintése, megfigyelése, hangjának hallgatása./Az év madara/
- Madárhangok hallgatása, megkülönböztetése

- Kiállítás a gyermekek természetet ábrázoló munkáiból a szülők részére.
- Kirándulás lovas kocsival Kardoskútra szülőkkel
- Állatsimogató

ELŐZMÉNYEK

Beszélgetések a gyermekek családdal történt nyaralásairól, kirándulásairól. Az éledő természet folyamatos megfigyelése, megbeszélése, megtapasztalása /Bogarak, rovarok, madarak, növények/séták, udvari élet, kerti munkák során. Madáretetés a téli időszakban. Az akváriumban élő halak gondozásában segítség. A csoporthoz tartozó helységek, az udvar tisztán és rendben tartásával kapcsolatos munkák, szűkebb környezetünk megóvása. Tisztasági őrjárat.

Víz 2, víz7, tűz 6.

KÜLSŐ VILÁG TEVÉNY MEGISMERÉSE

-A természet esztétikájának megfigyelése.

-A kirándulás során, az udvari élet és egyéb tevékenységek során újabb tapasztalatok ismeretek szerzése a bogarokról, rovarokról, a növény állat és madárvilágról, életmódjukról. A madár és állatvilág különbségeinek felfedeztetése, felismerésük, neveik. A gombaszedés és gomba szakérőii bevizsgálás, mérges gombák. Védett fajok, természetvédelmi terület.

-A természetet és a természetben élő növény és állatvilágot tiszteljük. Környezettudatos magatartás csak azt visszük magunkkal, amit hoztunk, esetleg a holt természet részeit gyűjthetjük, úgy hagyunk mindent mintha itt sem jártunk volna, a szemetünket zacskóba gyűjtve hazavisszük, semmit nem dobunk el. Az utazás kirándulás során illő helyes viselkedő szabályok. A hulladék, a tűz veszélyei.

GONDOZÁS

Tisztasági csomag, törülő kendő használata a kirándulás során. Kezünk tisztaságának fontossága! A kirándulás végeztével alapos tisztálkodás, kullancsvizit. Amennyiben lehetséges ruhacsere.

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

-A kiránduláshoz szükséges felszerelések, eszközök, tárgyak elrakása, majd megtisztítva a tárolandó helyre helyezés. Szemét, hulladékgyűjtés, tárolóba helyezés

MOZGÁS, JÁTÉK

- Séták, futkározások, légző gyakorlatok
- A fecskék
- Cívakodó fekete rigók
- Éhes madarak
- Szimatoló, nyomkereső
- Kismadárka adj egy hangot
- Kiskanál, nagykanál
- Krumpli kukta
- Gombaszedés
- Állatos, madaras puzzle, madár kártya

RAJZOLÁS- KÉZIMUNKA

- Agyagból, szalmából madárfészek készítése, madártojások mintázása, madárka barkácsolása, ugyanez választható rajzolással festéssel
- Fa kéreg dörzsnymat készítése vagy tavaszi fa festése, ragasztás variációja közül választás lehetősége

,

MESE- VERS

Mese:

Fehér Tibor: Fecskefiú útra kel

Vers:

Móra Ferenc: Megjöttek a fecskék

Nemes Nagy Ágnes: Szorgalom

ÉNEK- ZENE

- ÉNO 49.Mit dunnyog...
- ÉNO 276.Eresz alól...
- ÉNO 137. Gólya, gólya...
- ÉNO 299.Kövön ült két...

-ÉNO 25o. Hosszú az erdő...

-ÉNO 278.Jön a kocsi...

- Halk hangos éneklés gyakorlása

Zh: Zöld erdőben, zöld mezőben sétálgat kezdetű dal

MATEMATIKA

Alacsonyabb-magasabb/fák, alacsonyabban, magasabban szálló madarak./Több - kevesebb: állatok, madarak, mezei virágok, fák ágai/melyiken van több/Vékonyabb - vastagabb törzsű fa /hányan érjük körbe/Közelebb-távolabb önmagunkhoz mérten. Halmazképzés, számlálás.

ÖNMAGUNK ÉRTÉKELÉSE

- Megvalósult-e a figyelem felhívás az állatok védelmére? Sikerült-e a gyermekek érzelmeire hatni?

- A szervezés alaposan történt-e? Jól érezte-e mindenki magát? /gyerekek, felnőttek/ A gyerekek akarata, érdeklődése helyet kapott-e a megvalósítás során? Mi tetszett? Mi nem tetszett? Mi az amin változtatni kell?

KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS

-A gyerekek munkáiból és a gyűjtött anyagból kiállítás. A fényképek rendezgetése, tabló készítése, képnézegetés közben visszapillantás az eseményekre, eredményekre. Az óvoda a csoport tevékenységének külső megítélése.

KÖRNYEZETVÉDELLEM: SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS, HULLADÉKKEZELÉS, HULLADÉKSZÁLLÍTÁS

Rész projekt terv

TEVÉKENYSÉGEK:

- Megtisztított hulladékgyűjtés, hulladékok válogatása a szülők bevonásával.

- Szelektív gyűjtőhely, /gyűjtő-sziget/ meglátogatása.

- Szemét szállító autó, az azon dolgozó emberek munkájának, a szemét szállításának a megfigyelése, megbeszélése. Otthon ki hogyan gyűjti a szemetet.

- Levegő nélkül nincs élet./Gyertyás kísérlet, megfigyelése. Mi is próbáljuk ki levegő nélkül. Ki bírja tovább, hogy nem vesz levegőt?

- Az autók hatása a környezet szennyezésre /Levél minták vétele út mellett, és tisztább helyről, nagyítóval megfigyelés./
- Szennyezett és tiszta vízzel kísérlet./régi 1o filléres a tiszta és a szennyezett vízben.
- Újra papír készítése közösen a gyermekek.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

- Ismerkedés a személyszállító autó, és az azon dolgozó emberek munkájával.
- A szelektív hulladék kezelés megismertetése, jelentőségének megértetése/Újra hasznosítás/
- A hulladék anyagfajtáinak összehasonlítása/fa, fém, üveg, papír, műanyag stb. /tulajdonságaik szerint. A hulladékok természetére gyakorolt hatásai.
- Vannak elbomló és nehezen bomló anyagok, hatásaik a környezetre.
- Az újra papír készítésének menetét, módját tapasztalják meg. A többi hulladék hasznosítása közös ötletekkel.
- A föld a levegő a víz, is lehet szennyezett, hogyan tudunk ez ellen tenni, mire kell vigyáznunk, hogyan, miként védjük, óvjuk környezetünket.
- A hulladék baleset és egyéb veszélyei

ELŐZMÉNYEK:

- A csoport és környékének rendje. Séták, beszélgetések, szemetes és tiszta környék megfigyelése. Víz1, Víz8

GONDOZÁS:

- Kézmosás tisztálkodás fontossága, ruhánkat ne szennyezzük, cseréljük át.
- Baleset megelőzés/különböző veszélyt rejtő hulladékok/

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK:

- A szemetek válogatása, rakogatása, kukába helyezés, tisztasági őrjárat

MOZGÁS, JÁTÉK:

- Műanyag dobozokon járás, átlépés, megkerülésük irányváltoztatással, járással, futással, célba dobás műanyagdobozokkal

- A Kukatündér játék
- Mi van a takaró alatt? /hulladékkal/
- A nagy keresés
- Hulladékszállítás
- Ragadd meg!

RAJZOLÁS és KÉZIMUNKA:

-A Játékok, bábok egyéb tárgyak készítése a hulladékokból. Mire jó? Mit tudunk belőle készíteni?

MESE- VERS:

- Kuka Manó
- A kiskakas gyémánt fél krajcárja
- Nemes Nagy Ágnes: Kukások

ÉNEK- ZENE:

- ÉNÓ 27. Éni-péni...
- ÉNÓ93. Játshunk lányok, játshunk
- ÉNÓ67. Keress kopó
- ÉNÓ146. Víz, víz tiszta víz...
- Ritmus zenekar alakítása hulladékokból készült hangszerekkel

MATEMATIKA

Különböző hulladékok számlálása, halmazképzés. Mennyiségi, formai, nagyságbeli relációk, viszonyítások, összehasonlítások. Papír, fa, fém súlyának összehasonlítása

ÖNMAGUNK ÉRTÉKELÉSE:

- Alaposan történt-e az előkészítés a tervezés?
- A megvalósítás hogyan sikerült? Jól Érezték-e magukat a résztvevők?

- Mi az amin változtatni kell?

KÜLSŐ ÉRTÉKELÉS:

- Környezetünk rendje
- Az óvoda a csoport, az óvónő tevékenységeinek külső megítélése
- A szemétből készült játékok, tárgyak, bábok stb. kiállítása
- Pozitív élményekkel visszaemlékezés